

علم اصول بومی‌ترین علم جهان اسلام است و صادقین(ع) مؤسس آن هستند

رئیس انجمن علمی اصول فقه حوزه علمیه قم علم اصول را بومی‌ترین علم جهان اسلام خواند و اظهار کرد: در حقیقت مؤسس این دانش «صادقین(ع)» بوده‌اند، اگرچه مایه‌های اولیه آن در عهد پیامبر(ص) شکل گرفته بود.

رئیس انجمن علمی اصول فقه حوزه علمیه قم علم اصول را بومی‌ترین علم جهان اسلام خواند و اظهار کرد: در حقیقت مؤسس این دانش «صادقین(ع)» بوده‌اند، اگرچه مایه‌های اولیه آن در عهد پیامبر(ص) شکل گرفته بود.

به گزارش خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، حجت‌الاسلام والمسلمین علی‌اکبر صادقی رشاد، رئیس انجمن علمی اصول فقه حوزه علمیه قم، در نشست مطبوعاتی تأسیس «انجمن علم اصول»؛ که ظهر امروز دوشنبه، اول خردادماه، در پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی برگزار شد، با اشاره به تاریخچه علم اصول در دنیای اسلام اظهار کرد: دانش اصول، دانش بسیار دیرینی است و سابقه‌ای به درازای دین ما دارد. اصول در واقع منطق استنباط یا فهم دین یا دستکم استنباط احکام است که در واقع، در عهد حضرت رسول‌الله(ص) تأسیس شده است.

وی افزود: خود پیامبر(ص) برای تعلیم اصحاب به همین شیوه اصولی برخی از فروع دین را استنباط می‌کردند؛ البته استنباط ایشان شیوه تعلیمی داشته است، چراکه کلام، کردار و حتی سکوت پیامبر(ص) حجت بوده است. پیامبر(ص) در واقع شیوه اجتهاد را که در قالب علم اصول صورت‌بندی شده بود، به اصحاب خویش یاد می‌دادند و این شیوه بعدها توسط ائمه(ع)، به ویژه صادقین(ع)، بسط داده شد.

استاد درس خارج فقه و اصول حوزه علمیه قم تصریح کرد: در حقیقت مؤسس دانش اصول «صادقین(ع)» بوده‌اند، اگرچه مایه‌های اولیه آن در عهد پیامبر(ص) شکل گرفته بود. با این حال دیگرانی چون شافعی نیز به مؤسس علم اصول مشهور شده‌اند، اما پرواضح است که امام صادق(ع) دهه‌ها از وی مقدم بوده است و بنابراین نه شافعی و نه هیچ یک از ائمه اهل سنت نمی‌توانند مؤسس دانش اصول بوده باشند.

وی با اشاره به این که صادقین(ع) اجتهاد را بنیاد نهاده و مکتب فقهی تأسیس کردند، ادامه داد: در واقع 13 قرن از عمر دانش اصول و 11 قرن از تدوین آن می‌گذرد و گرچه تک‌نگاری‌هایی درباره مباحث اصولی از سوی اصحاب ائمه(ع) نگارش شده است، اما نگارش کتاب‌های جامعی که همه ابواب علم اصول را در خود جای داده باشند، برای نخستین بار از سوی شیخ مفید، سید مرتضی و شیخ طوسی انجام شده است.

حجت‌الاسلام صادقی رشاد در ادامه سخنان خود به دوران مختلف علم اصول اشاره و اظهار کرد: شیخ انصاری از بزرگترین نوابع شیعه و جهان اسلام و می‌توان ادعا کرد که بزرگترین دانشمند اصولی جهان تشیع است که علم اصول با او تحول، عمق و اتقان خاصی یافت و وی با دو اثر مطرح‌الانظار و فرائدالاصول (رسائل) یک تاریخ این علم را پیش برد و مرزهای آن را توسعه داد.

رئیس انجمن علمی اصول فقه حوزه علمیه قم ادامه داد: قبل از شیخ انصاری جریان اخباری‌گری توسعه یافته بود؛ اخباریون مخالف علم اصول و اجتهاد بودند و مبارزه دو عالم بزرگ شیعی یعنی مرحوم استرآبادی (نماینده اخباریون) و مرحوم بهبهانی (نماینده اجتهادیون) بسیار مشهور است که این مبارزه در پایان با غلبه اصولیین پایان یافت.

رئیس شورای حوزه‌های علمیه استان تهران با بیان این‌که این مبارزه نشانگر آن است که کرسی آزاداندیشی در تاریخ حوزه پیشینه چندصد ساله دارد، بیان کرد: اکنون علم اصول در اوج خود است و با ظهور اصولیین بزرگی چون آیت‌الله محقق اصفهانی (کمپانی)، آیت‌الله نایینی و سپس کسانی چون آیت‌الله خویی، امام خمینی(ره) و نیز شخصیت‌های نوآوری چون شهید صدر، اصول در دوره ما اوج دیگری گرفت.

وی در بخش دیگری از سخنان خود علم اصول را بومی‌ترین علم جهان اسلام خواند و اظهار کرد: علمای ما در این علم تأسیس اساس کردند و علمی را پدید آوردند که پیش از آن وجود نداشت. علم اصول قطعاً دینی است؛ دانشی گسترده و دقیق که خود مشتمل بر چندین دانش، از جمله زبان‌شناسی، نشانه‌شناسی، هرمنوتیک، فلسفه ذهن و... است.